

فعالیت کتابخانه در مدیریت بحران

مدیریت بحران، علمی کاربردی است که به وسیله مشاهده سیستماتیک بحران‌ها و تحلیل آن‌ها، در جستجوی یافتن ابزاری است که بتوان از بروز بحران‌ها پیشگیری یا در صورت بروز، در جهت کاهش آثار آن‌ها اقدام کرد. مدیریت بحران واکنشی است که هدف آن کاهش اثرات بلایای طبیعی و انسان‌ساخت با انجام برنامه‌ریزی، سازماندهی و بسیج تمامی تجهیزات است. فرایند مدیریت بحران مستلزم برنامه‌ریزی درست، ایجاد آمادگی و فراهم ساختن امکانات و تجهیزات لازم برای رویارویی با بحران، به منظور به حداقل رساندن آثار تخریبی حاصل از بحران است. این فرایند به 4 مرحله تقسیم می‌شود:

- پیشگیری
- آمادگی
- مقابله
- بازسازی

عوامل بحران در کتابخانه‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند:

حوادث طبیعی: شامل گرد و خاک، سیل، زلزله، طوفان و خطر جوندگان و موجودات ذره‌بینی

حوادث انسان‌ساخت: آتش‌سوزی، آب‌گرفتگی، ویروسی شدن سرورها، از بین رفتن اطلاعات دیجیتالی، سرقت منابع

تدابیر پیشگیرانه:

- تدابیر کتابخانه مرکزی در مرحله پیشگیری حوادث طبیعی مانند گرد و خاک، سیل، زلزله، طوفان، خطر جوندگان و موجودات ذره‌بینی، اقداماتی نظیر گردگیری دوره‌ای و سالیانه در زمان شلف‌خوانی، ساختمان استاندارد و مقاوم در برابر خطر زلزله، سیل و طوفان و سم‌پاشی سالیانه برای دفع خطر جوندگان و حشرات می‌باشد.
- در خصوص حوادث انسان‌ساخت نظیر آتش‌سوزی ناشی از اتصال سیم‌های برق یا سایر موارد، می‌توان به وجود بیمه آتش‌سوزی کتابخانه و نصب سیستم اعلان و اطفاء حریق اشاره کرد.

- همچنین استقرار کپسول آتش نشانی در قسمت‌های مختلف کتابخانه به منظور دفع خطر آتش‌سوزی پیش‌بینی شده است.
- در مورد آب‌گرفتگی، کنترل لوله‌های آب به منظور پیشگیری از آب‌گرفتگی و رطوبت، انجام می‌شود.
- تهیه بک‌آپ از اطلاعات سرور مجازی توسط کارشناس **IT** معاونت پژوهشی اقدامی به منظور دفع خطر از بین رفتن اطلاعات دیجیتالی انجام می‌شود.
- نصب آنتی‌ویروس بروز بر روی سرور جهت پیشگیری از خطر ویروسی شدن سرورها می‌باشد.
- برای تأمین امنیت منابع و تجهیزات کتابخانه، نصب دوربین مداربسته از اقدامات پیشگیرانه سرقت منابع به‌شمار می‌رود.
- نصب فیزیکی دستورالعمل مقررات ایمنی در معرض دید کاربران و کتابداران (روی تابلو اعلانات ، درب ورودی کتابخانه، ورودی سالن مطالعه، روی قفسه‌ها، بخش امانت)
- درج اخبارمهم مربوط به مدیریت بحران روی وب سایت
- تدوین دستورالعمل‌های بهداشتی در بحران آنفلوآنزا
- استفاده از وسایل گرمایشی کم مصرف